

Phần A: Tổ chức

Lược sử hình thành Tiểu Đoàn Quân Y Sư Đoàn Nhảy Dù

Sự hình thành và phát triển của đơn vị quân y SDND đã đi song song với sự trưởng thành của đơn vị Nhảy Dù Việt Nam qua những giai đoạn chuyển tiếp liên tục từ các đơn vị Nhảy Dù Pháp cho đến năm 1975 khi SDND gồm 4 Lữ Đoàn với 15 Tiểu Đoàn tác chiến cùng các đơn vị yểm trợ biệt lập và trở thành một lực lượng trừ bị thiện chiến hàng đầu của QLVNCH.

Thời kỳ phôi thai:

Lực lượng Nhảy Dù được chuyển tiếp cho Quân Đội Việt Nam vào ngày 29/9/1954 với 4 Tiểu Đoàn 1, 3, 5 & 6 Nhảy Dù và được gọi tên là Liên Đoàn Nhảy Dù. Đơn vị quân y yểm trợ cho Liên Đoàn Nhảy Dù lúc bấy giờ do Bác sĩ Ngô Thiên Khai, người Trà Vinh, làm Y sĩ trưởng. và được phụ tá bởi Bác sĩ Võ Văn Cửu.

Thời gian này, đơn vị quân y Nhảy Dù còn là một đơn vị nhỏ nằm trong Tiểu Đoàn Trữ Chiến như các đơn vị yểm trợ khác do Đại úy Trịnh Xuân Nghiêm làm Tiểu Đoàn Trưởng, về sau Đại úy Nghiêm lên làm Tham Muu Trưởng Liên Đoàn, Đại úy Nguyễn Thọ Lập được chỉ định thay thế.

Sau đó khoảng 1957, để đáp ứng cho nhu cầu chiến trường, Quân Y Nhảy Dù được tăng cường thêm một số những bác sĩ quân y nữa mà về sau trở thành những cấp chỉ huy cốt cán của TĐQYND, là các Bác sĩ Văn Văn Cửa, Hoàng Cơ Lân và Bùi Thế Cầu.

Để yểm trợ cho các cuộc hành quân, các bác sĩ thay nhau đi theo các Tiểu Đoàn Nhảy Dù. Ngoài ra còn một toán ứng trực Nhảy Dù do một y sĩ hướng dẫn sẵn sàng đáp ứng nhu cầu chiến trường khi cần đến.

Ngày 26/10/1959, Liên Đoàn Nhảy Dù được tăng trưởng thành Lữ Đoàn Nhảy Dù với 2 Tiểu Đoàn 7 và 8 mới thành lập, Đại Đội Quân Y Nhảy Dù được tách ra thành một đơn vị biệt lập do Bác sĩ Văn Văn Cửa làm Đại Đội Trưởng.

Đến năm 1965, Bác sĩ Hoàng Cơ Lân được đề cử giữ chức vụ Đại Đội Trưởng Đại Đội Quân Y Nhảy Dù thay thế Bác sĩ Văn Văn Cửa đảm nhiệm nhiệm vụ khác.

Đại Đội Quân Y Nhảy Dù:

Đại Đội Quân Y Nhảy Dù tổ chức 6 trạm cứu thương cho 6 Tiểu Đoàn Nhảy Dù, một dược phòng/phòng thử nghiệm, phòng nha khoa, một bệnh xá, một nhà hộ sinh và Bộ Chỉ Đại Đội với các dịch vụ tiếp liệu hành chánh.

Trạm Cứu Thương/Tiểu Đoàn Nhảy Dù gồm một bác sĩ và khoảng 20 HSQ & BS y tá. Mỗi Đại Đội Nhảy Dù được biệt phái 2 y tá, số còn lại đi theo BCH/TĐND (chỉ có Nhảy Dù và TQLC mới có Y sĩ trưởng đi theo Tiểu Đoàn tác chiến trong thời kỳ này). Trạm cứu thương được trang bị đầy đủ thuốc men và y cụ cho việc điều trị cấp cứu và phòng ngừa.

Tiểu Đoàn Quân Y Nhảy Dù:

Ngày 1/12/1966, cùng với sự tăng trưởng của SĐND, Tiểu Đoàn Quân Y SĐND và Bệnh viện Đỗ Vinh được thành lập. Bác sĩ Thiếu tá Hoàng Cơ Lân làm Tiểu Đoàn Trưởng kiêm Y sĩ trưởng đầu tiên. Tổ chức của TĐQYND gồm các thành phần như sau:

- Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn,
- Đại Đội Chỉ Huy,
- Ba Đại Đội Quân Y yểm trợ cho 3 LĐND,
- Bệnh viện Đỗ Vinh,
- Dược Phòng,
- Phòng Thí Nghiệm,
- Phòng Quang Tuyến,
- Phòng Nha Khoa,
- Nhà Hộ Sinh/Khu khám bệnh gia đình Binh sĩ.

Ngoài ra TĐQYND còn phải cung cấp y tá cho các đơn vị biệt lập như Pháo Binh, Công Binh, Truyền Tin, Trung Tâm Huấn Luyện Nhảy Dù...

Quân số của TĐQYND bao gồm 25 y sĩ, 5 Dược sĩ, 2 Nha sĩ, 5 sĩ quan Hành Chánh Quân Y và khoảng 500 HSQ & BS y tá.

Các vị Đơn Vị Trưởng liên tục:

- Bác sĩ Ngô Thiên Khai (1954–1957),
- Bác sĩ Văn Văn Cửa (1957–1965),
- BS Hoàng Cơ Lân (1965–1970),
- BS Bùi Thiệu (1970–1971),
- BS Vũ Khắc Niệm (1971–1974),
- BS Trần Đức Tường (1974–1975).

Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn:

Gồm Văn phòng TĐT kiêm Y sĩ trưởng SĐND, TĐP và các SQ Hành Chánh Quân Y như: SQ quân số (Ban nhân viên), SQ Hành chánh, tài chánh, SQ an ninh, SQ Tâm Lý Chiến, SQ Tiếp Liệu và Thường Vụ Tiểu Đoàn.

Đại Đội Chỉ Huy:

Trách nhiệm yểm trợ, bảo trì, cung cấp nhân lực và các phương tiện tiếp liệu, truyền tin, quân xa... cho Tiểu Đoàn tại hậu cứ cũng như khi hành quân.

ĐĐ chỉ huy được đặt dưới quyền của một Y sĩ Đại Đội Trưởng, người Đại Đội Trưởng đầu tiên là Bác sĩ Lê Văn Châu.

Ba Đại Đội Quân Y Lữ Đoàn:

Mỗi Lữ Đoàn Nhảy Dù có một Đại Đội Quân Y yểm trợ gồm có 1 hoặc 2 y sĩ, 1 dược sĩ, một sĩ quan hành chánh quân y để điều hành đơn vị.

1. ĐĐ1 Quân Y Nhảy Dù, đồn trú trong Căn cứ Hoàng Hoa Thám, yểm trợ cho LĐIND, ĐĐT đầu tiên là Bác sĩ Đoàn Văn Bá.

2. ĐĐ2QYND, đồn trú tại Căn cứ Long Bình, yểm trợ cho LĐIIND. ĐĐT đầu tiên là Bác sĩ Trần Trọng Nghị.

3. ĐĐ3QYND, đồn trú trong Căn cứ Hoàng Hoa Thám, yểm trợ cho LĐIIIIND. ĐĐT đầu tiên là Bác sĩ Trần Đoàn.

Bệnh viện Đỗ Vinh:

Bệnh Viện mang tên người Y sĩ Nhảy Dù đầu tiên hy sinh ngày 31/3/1965 tại mặt trận Quảng Tín vì đạn pháo của địch trong lúc ông đang săn sóc cho thương binh. Y sĩ trưởng đầu tiên là Bác sĩ Hoàng Cơ Lân.

Bệnh viện lúc đầu chỉ là một bệnh xá nhỏ chừng 20 đến 30 giường trên tầng lầu của TĐQYND để điều trị các thương bệnh binh nhẹ của SĐND, với một phòng ngoại chẩn để khám bệnh và tái khám các thương bệnh binh trước khi trả lại đơn vị. Y sĩ của bệnh viện cũng còn chịu trách nhiệm khám bệnh cho các tân binh Nhảy Dù trước khi gia nhập đơn vị.

Với đà chiến tranh gia tăng và để giải tỏa phần nào gánh nặng cho Tổng Y Viện Cộng Hòa và bằng sự yểm trợ của BTL Không Quân và các cố vấn Hoa Kỳ, một khu nhà tiền chế với đầy đủ phương tiện được xây cất trong khuôn viên TĐQYND để phát triển Bệnh viện Đỗ Vinh lên gần 100 giường. Bệnh viện Đỗ Vinh có 4 đến 5 bác sĩ điều trị và một Y

sĩ trưởng. Bệnh viện có khả năng giải phẫu tất cả các trường hợp thông thường, tê mê tổng quát và sẵn sàng hậu giải phẫu. Bệnh viện cũng có khả năng điều trị hầu hết mọi trường hợp nội thương. Bệnh viện Đỗ Vinh cũng được Cục Quân Y cho phép thành lập Hội Đồng Y Khoa riêng biệt để xét những trường hợp thương tích nặng.

Phòng Nha Khoa:

Phòng Nha Khoa của SĐND trách nhiệm sẵn sàng, chữa trị và phòng ngừa các chứng bệnh về răng, lợi cho toàn thể quân nhân và gia đình thuộc SĐND. Phòng Nha khoa được điều hành bởi 2 Nha sĩ. Vị nha sĩ đầu tiên là Nha sĩ Đỗ Thế Duyệt.

Phòng Thí Nghiệm và Dược Phòng:

Phòng thí nghiệm của SĐND có khả năng của một quân y viện với đầy đủ trang thiết bị cho hầu hết các phòng thí nghiệm thông thường. Trưởng phòng thí nghiệm và dược phòng là một dược sĩ kinh nghiệm kiêm trưởng ban tiếp liệu Y Dược. Dược sĩ Phạm Kỳ là vị dược đầu tiên trong chức vụ này.

Phòng Quang Tuyến:

Phòng quang tuyến của SĐND có khả năng chụp tất cả các loại phim thông thường và có chuyên viên thường trực ngày đêm để đáp ứng những trường hợp khẩn cấp.

Nhà Hộ Sinh/Khu Khám Bệnh:

Tọa lạc trong khu gia binh Căn cứ Hoàng Hoa Thám, hai cơ sở này là một điểm son của SĐND, vì nó trực tiếp sẵn sàng sức khỏe cho hàng ngàn gia đình quân nhân Nhảy Dù. Tất cả mọi dịch vụ y khoa đều hoàn toàn miễn phí.

Tài liệu tham khảo:

Bài viết dựa theo tài liệu về Tiểu Đoàn Quân Y/SĐND của BS Vũ Khắc Niệm.

Đại úy Võ Trung Tín – Tiểu Đoàn Truyền Tin SĐND – 714-856-9202

Đại úy Nguyễn Hữu Viên – Tiểu Đoàn 3 Nhảy Dù

Email: pvotin@gmail.com

Chuẩn tướng Tư lệnh SĐND gắn cấp
Thiếu tá cho BS Hoàng Cơ Lân (1965)

Cứu thương giữa chiến trường

*Nguồn: Internet eMail by **MĐ Võ Trung Tín** chuyển*

*Đăng ngày Thứ Năm, April 23, 2015
Cập nhật ngày Thứ Hai, September 7, 2020
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*